

برآمده از صحرا سفری از دل عشیره به قلب نفت جهان

زندگی نامه ا. ا. النعیمی وزیر نفت سابق عربستان

نویسنده: علی النعیمی

مترجم: یحیی احمدی

سر ویراستار: جعفر پورفرجوان

نشر رود

۱۳۹۷

سرشناسه	التعمیمی، علی - ۱۹۳۵
عنوان و نام پدیدآور	برآمده از صحرا، سفری از دل عشیره به قلب نفت جهان / نویسنده: علی التعمیمی؛ مترجم یحیی احمدی، سرویراستار، جعفر پورفرجودی.
مشخصات نشر	تهران، کتاب رود ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۸۰ ص؛ مصور.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۳۲۵۴-۹-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت: عنوان اصلی	OUT OF THE DESERT. My Journey from Nomadic Bedouin to the Heart of Global Oil
موضوع	نفت - عربستان سعودی - صنعت و تجارت
ب‌ص	Petroleum industry and trade - Saudi Arabia-- Biography
ر‌ص	دولت‌مدان - - عربستان سعودی - سرگذشت‌نامه
م‌ص	PStatement - - Saudi Arabia--Biography
نام‌افزوده	احمدی، یحیی ۱۳۶۲، مترجم،
شماره‌افزوده	پورفرجودی ۱۳۵۷، ویراستار
رده‌بندی‌خره	۱۳۹۶ الف ۷۴۲ ع / ۹۵۷۶ HD
رده‌بندی‌بویی	۳۳۸ / ۲۷۲۸۲۰۹
شماره کتاب - ی‌ملم	۵۰۸۷۲۶۵

سفری از دل عشیره به قلب نفت جهان

رشته علمی: علی التعمیمی - وزارت سابق عربستان

سرشناسه	علی التعمیمی
مترجم	یحیی احمدی
سرویراستار	جعفر پورفرجودی
ناشر	کتاب رود
طرح جلد	رشته اصلی
امور فنی	سیروس
نمونه‌خوانی	سعید مقدم
چاپ و صحافی	الفیاء
نوبت چاپ	اول - ۱۳۹۷
شمارگان	۱۰۰۰
قیمت	۳۰/۰۰۰ تومان

«همه حقوق نشر برای ناشر محفوظ است»

کتاب رود، زیر پل کریمخان زند، نبش میرزای شیرازی، پلاک ۱۰۹.

تلفن: ۸۸۹۴۹۳۴۸-۸۸۹۰۲۲۲۷

nashrerood@yahoo.com

فهرست مطالب

۷	پیش گفتار
۱۱	مقدمه
۲۶	بخش نخست: آغاز سفر ۱۹۳۵
۲۶	نفت زیر پای ما ۱۹۳۵-۱۹۴۵
۳۸	بلوغ ۱۹۴۵-۱۹۵۳
۵۲	گامی به بیرون ۱۹۵۳-۱۹۵۹
۶۱	سفر به آمریکا ۱۹۶۱-۱۹۶۰
۷۴	ماجرای جویب رامون ۱۹۶۱-۱۹۶۴
۸۴	بازگشت به عربستان ۱۹۶۴-۱۹۷۴
۱۰۱	در مسیر رشد دهه ۷۰
۱۲۰	سیاست‌ها و ارتقاها ۱۹۷۷ تا ۱۹۸۱
۱۲۹	از رونق به رکود ۱۹۸۴-۱۹۸۹
۱۴۷	جنگ و صلح ۱۹۹۰-۱۹۹۴
۱۶۳	وعده شرقی اوایل دهه ۱۹۹۰
۱۸۳	عرضه جهانی اواخر دهه ۱۹۹۰
۲۰۲	از دل صحرا ۱۹۹۵-۱۹۹۸
۲۱۴	فشار داخلی ۱۹۹۸-۲۰۰۳
۲۲۲	هزاره جدید دهه ۲۰۰۰
۲۳۷	ساختن یک دانشگاه ۲۰۰۶-۲۰۰۹
۲۴۸	فراز و فرود قیمت‌ها ۲۰۱۴-۲۰۰۸
۲۶۳	کاروان پیش می‌رود ۲۰۱۴
۲۷۵	مؤخره

پیش گفتار

علی النعیمه را نخستین بار ۲۵ اسفندماه ۱۳۸۳ هنگامی که برای حضور در اجلاس ۱۳۵ اوپک از موافقتش در فرودگاه اصفهان پیاده شد، دیدم. مردی لاغر، با قدی کوتاه که چشمگیرترین تشریفات را داشت و بیشترین حفاظت از او به عمل می‌آمد. سخنان او برای انبوه خبرنگاران داخل رنج خارجی که برای پوشش خبری این اجلاس به اصفهان آمده بودند، آنقدر مهم بود که حتی وقتی گفت "من زیاد حرف زده‌ام و دیگر حرف نمی‌زنم" همین شد تیتراژ برای خبرنگاران. عصر همان روز و برخلاف سایر وزیران حاضر در اجلاس اوپک، اسیممی با لباس ورزشی و در حلقه محافظانش به حیاط سرسبز هتل عباسی اصفهان آمد. روی کاپیو او نشسته و در حالی که روی میز مقابلش سینی چای و پولکی گذاشته بودند و آلبوم مهمانی آستان جانان با صدای استاد شجریان از سیستم صوتی در فضای حیاط هتل عباسی پخش می‌شد، برای انبوه خبرنگاران که به او زل زده بودند دست تکان می‌داد. فایده این کار از اینکه او وزیر نفت بزرگترین کشور تولیدکننده نفت جهان بود و سیاست‌های دشوارش در حمایت یا مخالفت با تصمیم اوپک می‌توانست بر بازار جهانی نفت تأثیر بگذارد یک اشاره او می‌توانست میلیاردها دلار معاملات نفتی را در بورس‌های جهان دستخوش تغییر کند، شخصیت خاص او برای من جالب توجه بود. او در میان هیاهوی هتل عباسی آرام بود و داشت از هوای بهاری لذت می‌برد. لباس غیررسمی پوشیده بود و انگار برایش مهم نبود که در اجلاس فردا پیشنهاد افزایش ۵۰۰ هزار بشکه‌ای تولید نفت که او ارائه کرده بود در جلسه وزیران اوپک رای می‌آورد یا نه. از آن هنگام همیشه دوست داشتم بیشتر درباره او و صنعت نفت عربستان بدانم. عربستان و ایران دو محور اصلی بسیاری از تصمیم‌های اوپک در طول تاریخ این سازمان بوده‌اند. هرچند واقعیت قدرت در اوپک را ظرفیت بشکه‌های نفت تولیدی تعیین می‌کنند، اما رویکرد و فلسفه هر یک از اعضا نیز

در مدیریت بازار نفت در همگرایی یا واگرایی این سازمان تاثیر گذار است. به تعبیر حسین کاظم‌پور اردبیلی، نماینده ایران در هیات عامل اوپک، از نظر ظرفیت تولید نقش عربستان در اوپک مانند لوکوموتیو است و ما واگن نخست با میلان مخمل قرمز این قطار هستیم اما به عنوان دو کشور تاثیر گذار در اوپک و البته خاورمیانه همواره در تلاش بوده‌ایم که با یارگیری در اوپک کفه ترازو را در مجموع به نفع خود سنگین کنیم.

روایت زندگی علی النعیمی در کتاب پیش رو، بیش از آنکه به آگاهی از فراز و فرود زندگی شخصی او بینجامد، روایتی دست اول و مروری بر سیر تاریخ تحول و تطور صنعت نفت عربستان سعودی در بیش از ۷۰ سال گذشته است. مناسبات قدرت در عربستان و نقش نفت در پیشرفت این کشور و رویکرد اصولی و بلندمدت این کشور در بهره‌برداری از ذخایر نفت و گاز خود و همچنین نقش آفرینی نفت در سیاست خارجی و اثرگذاری آن بر جنبش‌های کلان جهانی به نوبه خود برای علاقه‌مندان به مباحث کلان صنعت نفت خوددنی است اما در کنار آن نیز سیر زندگی النعیمی از زیر چادرهای عشایری و زندگی بدوی او در بیابان‌های خشک و سوزان عربستان تا تحصیلات عالی‌اش در دانشگاه استنفورد آمریکا، کنش‌های او در ژاپن و ماهیگیری‌اش در دنج‌ترین نقطه رودخانه‌های وحشی آلاسکا و نهایت تکیه زدن بر صندلی ریاست آرامکو، به عنوان بزرگترین شرکت نفت جهان و در پی آن ۲۱ سال نشستن بر مسند وزارت نفت عربستان به تنهایی کافی است تا هر خواننده‌ای را تا پایان این کتاب با خود همراه کند.

ایران و عربستان در طول تاریخ همواره رقابتی منطقه‌ای داشته‌اند که با کشف نفت این رقابت از دیرباز شکل جدی‌تری به خود گرفته است. به گفته‌ام شناخت عربستان به عنوان یک قدرت نفتی برتر دست کم در ۵۰ سال آینده و آمیختن با سازوکارهای اداره صنعت نفت آن از جمله مسائلی است که باید به دقت مورد توجه مدیران و مسئولان ایرانی باشد ولی با این وجود تاکنون اطلاع‌چندانی از صنعت استراتژیک این کشور در دسترس عموم نبوده است. پس از کناره‌گیری علی النعیمی از پست وزارت نفت عربستان در ۷ می سال ۲۰۱۶ وی بلافاصله به نگارش کتاب زندگینامه خود پرداخت و سوم نوامبر همان سال کتاب زندگینامه‌اش در بریتانیا انتشار یافت. بار سنگین و اصلی ترجمه این کتاب را دوست عزیزم، یحیی احمدی به دوش کشید که اینک حاصل آن پیش روی شماست.

مطالعه این کتاب برای مدیران، کارشناسان، دانشجویان علاقه‌مند به موضوع نفت و روزنامه‌نگاران حوزه انرژی یک ضرورت است. این کتاب همچنین برای بازنشستگان و کسانی که مویی در این عرصه سپید کرده‌اند و همه علاقه‌مندان به تاریخ نفت اوقات مفیدی را رقم خواهد زد.

فرصت را مغتنم شمرده و مراتب سپاسگزاری خود را از بیژن زنگنه، وزیر نفت، حسین کاظم پور اردبیلی، نماینده ایران در هیئت عامل اوپک، حجت‌الله غنیمی فرد، رئیس دپارتمان مطالعات اوپک، بهروز بیک‌علیزاده، سرپرست سابق امور اوپک و ارتباط با مجامع انرژی وزارت نفت و حشمت‌الله رضوی، روزنامه‌نگار و کارشناس مسائل اوپک که در طول سال‌ها از آنها بسیار آموخته‌ام، ابراز می‌دارم.

همچنین از سید سطفی حسینی، مسئول آرشیو عکس روابط عمومی وزارت نفت که عکس‌های اجلاس ۱۳۵۱ ام‌ت‌ا در اصفهان را در اختیارم گذاشت، سپاسگزارم. قدردان کمک‌های عباس حاجی‌هاشمی دوست خوبم هستم که در تنگناها و بن‌بست‌ها، همیشه راه حلی دارد.

جعفر پورفرجودی